

Izhaja
10. in 25. dne
vsakega meseca.

Stoji za
celo leto 3 gld. —
pol leta 1 „ 60
četrt „ — „ 80
(Posamezne štev.
15 kr.

Oznaniła
ikrat natisnena
od vrste 15 kr

Naročnina,
oznaniła in reklamacije
pošiljajo se
upravnističtvu
v Maribor.

Odprte reklamacije
so
poštne proste.

POPOTNIK.

Glasiło

„Zaveze slovenskih učiteljskih društev“.

Izdajatelj in urednik:

M. J. Nerat, nadučitelj.

Spisi in dopisi
pošiljajo se
uredništvu
v Maribor,
Reiserstrasse 8.

Pismom,
na katera se želi
odgovor,
naj se prdene
primerna poštna
znamka.

Na anonimne do-
pise se neoziramo.

Ne frankovana pisma,
se ne sprejemajo.

Rokopisi
in na
tete poslani knjige
se ne vračajo.

Učitelj-vzgojitelj.

Veni puer discere sapere — (Pridi, deček uči se modrosti!) — Tako se glasi začetek „Orbis pictus“; toda po kolikih poteh dospemo do cilja modrosti — sapere. Stari narodi so bili v mnogih obzirih pred nami, oni so vzgajali že dečke v prave koristne državljane — v blagor države. Mi se s tem ne moremo hvaliti. Redko se najdo vzgojitelji, kateri bi tako natanko presodili otroka, kakor so jih stari vzgojitelji. O mladem Napoleonu Bonaparteji se pripoveduje, da se je nek učitelj v mestu Brienne o njem izrekel: „Daleč bo prišel, ako mu bodo razmere ugodne“.

Vzgoja mnogo stori, pravi Helvetius. Naš vzgojni preustroj je zemlja, na kateri vzgojitelji vrše svoje dolžnosti — a sad je odvisen od semena, zato je že mnogi otrok pokvarjen, predno je zagledal luč sveta. Stari Spartanci so kaznovali svojega kralja Arhidama, ker se je poročil z pritlikavo ženo, rekoč: „Mi hočemo kralje, a ne kraljiče“.

Naši čuti so prvi vzgojitelji — torej narava ter že kraj, kjer smo preživeli mladostna leta, reflektuje na nas več ali manj. Prvi vtisi, kako so povsem drugačni v velikem mestu, kot v zakotni vasi, vse drugačni na planinah nego v ravninah, ob tekočih vodah in na obalih morja. Kadar konča fizična vzgoja, pride na vrsto moralična, ker pa nam obkrožujoči predmeti vedno nove vtise napravljajo, zato prej umrjemo, nego smo popolnoma vzgojeni. Življenje se spozna z življenjem. Rousseau ima največo zaslugo pri vzgoji, ker je vzgojni pravce zopet obrnil na naravo.

Naravne zmožnosti in dušne moči so jako različno razdeljene, a le z izomiko in srečo dospemo do dozdevne popolnosti — zrelosti. Linné, slavni naravoznanec, bi izvestno umrl črevljar, brez imena — prijateljev, kakor sto in sto vaških otrok umrje, kateri, ako bi bili rojeni in vzgojeni v kaki palači, bi se lahko merili z mnogimi imenitniki.

Vzgoja pride na vrsto nedostatnega instinkta; prvi vzgojitelj je glad. Otroci so podobni v posnemanju papigam, oni posnemajo, kar vidijo in nekda se ni vzgajalo, ampak se je dresiralo, kakor dandanes pse. Kaj ne obstoji skoro polovica vzgajanja v odpravljanju in popravljanju, kar otroci slabega od odraslih vidijo in slišijo?

Spartanec je bil vsled vzgoje tako resen, kakor Egipčan, Atenčan pa ravno obratno. Likurg, spartanski postavodajalec, predočil je svojim rojakom moč vzgoje tako-le:

Pokazal jim je dva psa, jedne matere — a drugačno, če se sme tako izraziti, vzgojena. Vrgel je mej njiju kos mesa in spustil zajca; neizučen pograbil je meso, a izučen je tekel za zajcem. — A vendar ni bila spartanska vzgoja prava, ker Lykurg je hotel, da se človek popolnoma podvrže državljanstvu in vojski. Rimljan je bil po vzgoji resen,

a on ni imel, saj v začetku ne — velemov kakor Aristotela, Platona in Pytagora, ker on je bil le bojevnik.

Rousseau-jev Emil dal je pravec boljši fizični vzgoji — dasi ga je tedanji parlament zaukazal sežgati, on je pazil mnogo na negativno vzgojo, po načinu starih.

V naših časih je vzgoja jako napredovala in, ako nismo dospeli do vrhunca, je morebiti najbolj krivo pedantstvo in obilica moraličnih pravil.

Podlaga pravemu napredku je dobra domača vzgoja; kot taka mora imeti dober izvor v domači hiši. A žali bože, često rastó otroci, kakor sama narava hoče, mnogim se često zgodi, kakor levici, katero ali popolnoma zanemarjamo ali jo vporabljujemo za nižja dela.

Prvo vzgojno pravilo je in ostane: Mens sana in corpore sano — zdrava duša v zdravem telesu — prva vzgoja je torej, kakor je že povdarjal pedagog Baco Verulanski, fizična.

Drugo: Razum naj prevladuje spomin. Non scholae, sed vitae — ne za šolo, ampak za življenje. Ta izrek bi moral biti pribit nad vsako šolo. Cilj vzgoje naj bo delavnost, spolaovanje svojih dolžnosti in zapovedi proti bližnjemu in domovini. Scipio je postal Veliki le vsled svoje velike delavnosti. Krištof Kolumb je iznašel Ameriko le vsled vednega premišljevanja in Newton pripisuje svoje velike iznajbe le svoji veliki potrpežljivosti.

Tretje vzgojno sredstvo je pismo. 25 črk, pravi neki pisatelj, obrača svet. Dar božji — pismo — pridobiva v mirni sobi sedečemu mislecu s svojo čarodejno palčico milijone poslušalcev in učencev, v najoddaljenih delih sveta, kateri se bodo še le rodili, ko bode njega krila že črna zemlja.

Četrto: Proučenje narave je pravo skrivno razodenje vzgoje, tu nij treba biti učejak ne jezikoslovec, ono pušča razum proti spominu in presodkom nedotakljiv.

Hos Jupiter oditi quos fecit paedagogos. — Jupiter sovraži onega, kojega je napravil učiteljem. Res je tudi, da vzgojiteljem mora človek biti rojen, liki umeteljnikom. Torej vzgojitelj mora biti cel mož; on mora biti fizično in moralično popolen. Fizično naj bo brez telesnih hib, katere često jako slabo vplivajo na odgojo. — Moralično naj je dobro obožen in podkovan z raznimi znanostmi. Res je, da vzgojitelj prinese omiko iz šole, a šola mu da le površno učevno pot, po kateri naj vsestransko nadaljuje in svoje duševno obzorje širi. Vsi viri k izobraženju so mu dandanes na stežaj odprti. On pa si mora biti svest, da je vzgojitelj narodu in bodočih državljanov, ter da je treba podati gojencem vsestranske zdrave in tečne hrane.

A ni še zadosti, da je vzgojiteljem pedagogično obzorje obsežno, on se mora po možnosti znati tudi v vse stroke javnega življenja uglobiti.

Kako čudno je videti učitelja mej odličnim društvom, ako ne more slediti razgovoru. Zopet res je, da je šola vzgojiteljevo polje; a svet drugačno sodi, on smatra omikanca, kako stališče on zavzema v javnem življenji.

Lastnosti, katere naj krasijo pravega vzgojitelja so:

Vzgojitelj bodi marljiv, vesten, točen, potrpežljiv, miroljuben ter z deo in ljudstvom prijazen, kajti: Lepa beseda, lepo mesto najde. Ljudstva naj nikdar ne zmerja, opravlja, obrekuje, kajti s tem si nakopa veliko sovraštvo. Vsakega naj lepo pouči, ga opozori na nasledke slabega.

Bodi tudi zmeren in trezen. Res naše življenje je lepše v trenutkih razveseljevanja, ko se nam smeje zlato vince, mej petjem in govori; ali koliko kapitalov, zdravih moči, talentov je pogubilo veselo življenje!

Osobito pazi vzgojitelj, da se ne pregreši proti pravosti. Gorje mu — izgubljen je

Vzgojitelj ima dva skrbna opazovalca, ki vedno prežita, kje bi našla hibe in nedrednosti učiteljeve. To sta otroci in stariši; zato mu je vsestransko paziti, da se ne moreta nad njim spodtikati.

Prislovica pravi: Besede mičejo, vzgledi vlečejo. Često se pripeti, da vzgojitelj, da govorim z evangeljem — vidi pezdil v očesu svojega brata, a bruna v svojem lastnem ne vidi; zato se čestokrat dogaja, da so lastni otroci učitelja slabejše vzgojeni, nego otroci priprostega kmeta.

Naloga vzgojitelja je res težavna, naporena in zatajevalna, navadno plačilo pa je ne-hvaležnost, o čemur nam jasno priča, (da se ne dotaknemo domačih razmer) ta le slučaj: Na pedagogični kongres, ki se je vršil v Madridu o priliki Kolumbovih slavnostij, prišel je tudi ljudski učitelj z dežele. Na prsih je imel obešeno posebno tablico, na kateri je bilo zapisano, da prosi milodarov, ker že pet let ni dobil bora od svoje plače. O resničnosti te pripovedi učiteljeve ni nihče dvojil, saj je znano, da so španske občine dolžne učiteljskih plač okolu deset milijonov pezeta in da je mnogo ljudskih učiteljev, ki že leta in leta živijo od prosjačenja ali pa se bavijo s kakim rokodelstvom. Vlada ne more ničesar storiti, ker plačujejo učitelje občine, pač pa se je že primerilo, da je občina plačo učiteljevo porabila za naprave borbe mej biki: *Difficile est satyram non scribere.*

Janko Štrukelj.

Shodi starišev.

„Družina in šola sestrici sta dve,
Nobena samotna hoditi ne sme“.

A. M. Slomšek.

Vzajemno delovanje šole in družine — dôma — omogoči dobro vzgojo. Utemeljevanje tega je popolnoma nepotrebno, zato je bom čisto ob kratkem razodel svoje misli.

Da včasih govorimo s posameznimi stariši svojih učencev je zelo dobro, a najboljše še ne. Ljudje so različni, njih nazori si dostikrat diametralno nasprotujejo in ravno ti nazori so činitelj, ki vodi vzgojo na domu. Učitelj mora te nazore poznati, in če ne bo spoznal otrok. Spoznal pa bo učitelj stariše svojih učencev, ako jih vidi v družbi skupaj, ter se udeležuje njih pogovorov, posebno onih, ki se tičejo vzgoje. Najlozje bi se to doseglo, ako se napravi shod starišev. Recimo, da skliče učiteljstvo šole v Bednem dolu v nedeljo popoldne ob 3. uri stariše svojih učencev na kratek pogovor v šolo. Zbranim očetom in materam se lahko tu marsikaj pove o šoli, o šolskih postavah, o potrebi vzgoje itd. Navadno naš kmet o šoli nikjer nič dobrega ne sliši. Tu bi se mu marsikaj povedalo. Po tem podavanji pride na vrsto razgovor o posameznih učencih; stariši naj prašajo učitelja in učitelj stariše. Ne bom našteval dalje, kaj bi se dalo vse storiti na teh shodih; vsak tovariš bi imel gotovo poln koš željâ na takem shodu. Rečem le to še enkrat: navadno naš kmet o šoli nikjer nič dobrega ne sliši. Temu dejstvu se da po mojih skromnih mislih malo opomoči s shodi starišev.

Torej na svidenje na prvem shodu starišev!

Ivan Vrščaj.

Najvažnejši poskusi v pojasnenje prirodoslovnih beril II., III. (IV.) čitanke.

Piše Ernst Slanc.

(Dalje.) *III.*

119. Svetloba. (IV. b.)

Poskus *a*) Postavimo nekaj v sredi prevrtanih listkov jednega za drugim in za nje predmet.

Naše oko bode predmet le takrat videlo, ako stojé luknje v ravni črti.

Poskus *b*) Ako pustimo skozi majhno odprtino v sobo svetlobo, videl se bode prah v ravnih črtah razsvetlen.

„Svetloba se širi v premah. Vsaka taka prema, ob katerih se svetloba širi, zove se svetloben žarek ali svetloben trak“.

Poskus *a*) Ako pade svetloben trak na ravno zrcalo, opazimo na nasprotni strani zrcala svetlo liso.

Poskus *b*) Ako se postavi navpik na zrcalo igla, meter itd. — videla se bode podoba teh reči tako daleč za zrcalom, kakor daleč stoji reč pred zrcalom.

Poskus *c*) Ako se postavi med dve vstrie stoječi zrcali goreča sveča, vidi se v obeh zrcalih mnogo podob gorečih sveč, kajti vsaka podoba ponavlja se v drugem zrcalu.

„Svetlobni traki se odbijajo“.

Poskus *d*) Držimo skušalico (Probiertgläschen, Eprouvette) pošev v vodo in glejmo na njo od zgoraj!

Skušalica, ki je v vodi, vidi se tako svetla, kakor bi bila napolnjena z živim srebrom. — Ta prikazen mine, ako skušalico z vodo napolnimo.

„Svetlobni traki se popolnoma odbijajo“. (Totale Reflexion.)

Poskus *a*) Ako palico pošev v vodo vtaknemo, vidi se nam prelomljena.

Poskus *b*) Na dnu posode se položi denar. Primakne se ga h kraju toliko, da je od posodinega roba zakrit. Če se v posodo voda vlije, zapazi se zopet denar, toda nekoliko višje.

Poskus *c*) Jednostaven aparat za lom svetlobnih trakov. Na ploči je narisana ali vrezana kriva črta; ako vtaknemo pločo pod vodo, vidi se nam črta ravna.

„Ako stopijo svetlobni traki iz tankega v gostejše ali iz gostejšega v tanjšo sredivo, tedaj izpremené pri vstopu prvotno mer; pravimo, da se lomijo“.

Poskus *a*) Steklena prizma. — Predmet, katerega gledamo skozi prizmo, vidimo na drugem mestu in s pobarvanim robom.

Poskus *b*) Ako prestrežemo s prizmo solnčne trakove, lomi in razkroji jih prizma tako, da vidimo na nasprotni steni liso mavričnih barv (šar).

Poskus *c*) Najlažje dobimo šar ali spektrum, če vodimo svetlobo skozi majhno razzico zapiralnice v temno sobo in svetlobne žarke z lomečim robom optične prizme prestrežemo.

Poskus *d*) Ako se naberejo razkrojene svetlobne trake z lečo zbiralko, vidi se belo liso.

„Solnčna svetloba in svetloba drugih svetlobnih izvirov je iz raznobarnih žarkov sestavljena. Razkrojimo jo s pomočjo optične prizme. Ta razkroj se imenuje razsip barv“.

120. *Maverica. (III. b.)*

Razkroj solnčnih trakov. — Pred nami dežuje, za nami pa obseva solnce dežni oblak.

122. *Magnetizem. (III. b.)*

Poskus *a)* Prirodni magnet se posuje z železno pilovino, največ se je bode obesilo na koncih magneta. Tudi železo in jeklo postaneta magneta, če se jih z magnetom drga.

„Nekatera telesa imajo to svojstvo, da privlačijo železo in trdno držé, taka telesa imenujemo magneté“.

a) Zmesi od železne, bakrene, lesene i. dr. pilovine se približa magnet. Obesili se bodo le železni konci na magnet.

„Magnet privlači samo železne drobce“.

Poskus *a)* Obesi se žebelj ali ključ na trak; približa se mu magnet in med ključem in magnetom drži papir, magnet bode tudi skozi papir privlačil ključ.

Poskus *b)* Vtakne se košček železa v pluto, ter se dá na površje vode. — Ako približamo magnet, potegnemo lahko z njim železo na vse strani.

„Magnet privlači telesa od daleč in skozi druga telesa“.

Poskus *a)* Položi se magnet v železno pilovino, največ pilovine se bode obesilo na obeh koncih magneta, a v sredi prav nič.

„Dva magnetna konca, katera železo najbolj privlačita, imenujeta se magnetna skrajnika ali pola“.

Poskus *a)* Ako se raven magnet v težišči tako obesi, da se prosto ziblje, kaza bode z jednim koncem vedno na severno, z drugim na južno stran.

Poskus *b)* Odklonska igla ali odklonenica na stojalu. Poskus!

„Magnetna skrajnika sta različna; jeden se zove južni, drugi severni skrajnik“.

Magnet, ki je na obeh koncih špičast in ki je v svojem težišči obratec okoli horizontalne ali vertikalne osi, imenujemo iglo magnetnico.

Kompas. Popis.

Poskus *a)* Ako približamo severnemu skrajniku magneta severni skrajnik magnetne igle, bodeta se skrajnika odbijala. Ako pa približamo severnemu skrajniku magneta južni skrajnik magnetne igle, bodeta se privlačila.

„Istoimeni magnetni skrajniki se odbijajo, raznoimeni pa se privlačijo“.

Poskus *a)* Če potrosimo na papir železno pilovino, pod papir pa držimo magnet, postavijo se železni drobei navpik. — Vsak drobec je postal namreč magnet, ki spodnjemu magnetu obrača nasprotni skrajnik. Odstranimo li magnet, padejo drobei zopet na papir.

„Tako magnetenje železa (jekla) imenujemo magnetno razdelbo. Železo je magnetno začasno, jeklo pa stanovitno“.

123. *Elektrika. (III. b. 67. b. IV.)*

I. Torna elektrika.

Poskus *a)* Ako teremo pečatni vosek ali stekleno palico (cilinder svetilnice) z emalgovanim usnjem ali z volneno krpo, privlači treno telo papirnate košččke, ter jih zopet odbije, kakor hitro se jih dotakne.

Poskus *b)* Kroglici od bezgovega stržena na stojalu kod elektroskop. — Približajmo treno telo kroglicami! Tudi te bode telo privlačilo in odbijalo.

Poskus *c*) Papir se nekoliko segreje, razprostré se ga potem po mizi in drži z jedno roko, med tem ko se ga z drugo roko z gumijem drgne. — Papir bode druge manjše koščekе na se potegnil in odbil.

„Taka telesa, katera druga telesa privlačijo in po dotiki zopet odbijajo, pravimo, da so električna. Vzrok električnega stanja — zovemo elektriko. Vzbuja jo s trenjem“.

Elektronos ali elektrofor iz ebonita.

Plošča je spodaj s stanijolom prevlečena, zategadelj se ni treba pokrova s prstom dotakniti, predno ga odvdignemo. — Kovinski pokrov ima držaj iz ebonita.

Poskus *a*) Drgnemo ali bijmo ploščo z lisičjim repom ali položimo pokrov na ploščo! Ako ploščo odvdignemo in pokrovu prstni gleženj bližamo, odskoči iskra iz pokrova na prst.

„Elektrika provzročuje svetlobne prikazni“.

Lejdenska steklenica.

Steklenica je znotraj in zunaj skoraj do roba oblepljena s štanijolom. Ob robu je pomazana s slabim prevodnikom elektrike (šelakom). V posodi stoji medena žica, dotikajoča se dna in na gornjem konci noseča medeno kroglo.

Poskus *a*) Približujmo električni pokrov elektrofora kroglici na Lejdenski steklenici! Videli bomo jako svetlo iskro in slišali ob jednem pok.

Poskus *b*) Držimo steklenico v levi roki in približajmo kroglici prst druge roke! Preskočila bode s kroglice na prst iskra z glasnim pokom in v tem hipu čutili bomo po členih pretres, ki se imenuje električni udarec.

„Elektrika vzbuja v nas in živalih občute“.

(Ponk o slabih in dobrih prevodnikih elektrike.)

II. Tična elektrika.

Galvanski lanec.

Poskus *a*) V steklenico vlijemo tekočino, katero dobimo, ako $\frac{1}{2} l$ vode pazljivo prilijemo $50 cm^3$ žveplene kisline in nasipljemo $50 g$ kaliumdikromata.

V tekočino postavimo cinkovo in ogljeno ploščo tako, da se ne tikate. — V vijake vsake plošče privijemo s svilom omotano bakreno zvež.

Ako druga konca zveži približamo, vidimo, da preskoči iskra iz zveži v zvež.

„Elektrika se ne vzbuja samo terenjem, ampak tudi po dotikⁱ dveh različnih kovin s tekočino.“

Ta elektrika se zove tična ali galvanska elektrika“.

III. Elektromagnet.

Poskus *a*) Ovijemo podkvi podobno mehko železo s svilom omotanim bakrenim zvežem in napeljimo vanj tok galvanskega lanca!

Približujmo podkvi košček železa! — Podkev potegne železo na se ter je na sebi obdrži.

Podkev je postala magnet. — Pretrgajmo galvanski tok! Podkev spusti takoj svoje breme. (Da se to takoj zgodi, naj se na kotvico [Anker] uteža obesi.)

„Električni tok vzbuja v železu magnetizem, dokler je obtoka. Na tak način vdobljeni magnet zove se elektromagnet“.

Elektromagneti in neznanska hitrost galvanskega toka rabijo se pri telegrafih.

Ljudsko šolstvo v ptujskem in ljutomerskem okraji od leta 1875. do 1895.

Sestavil in priobčil Ant. Kosi.

III.

Šolski okraj Rogatec.

1. **Sv. Florijan** z okroglo 160 šolskimi otroki; šola je bila jednorazredna. L. 1888. so dozidali tu novo šolsko poslopje z dvema šolskima sobama in se je šola razširila v dvorazrednico.

2. **Št. Jurij pod Donatsko goro** z okroglo 200 šolskimi otroki. Šola je jednorazredna in se je leta 1880. na novo ustanovila. Nesrečni nakup neke za šolske namene do cela neprimerne hiše v Rogateci (nakupa okrajni šolski svet ni odobril) je vzrok, da se še šola ni razširila.

3. **Kostrivnica** z okroglo 300 šolskimi otroki; šola je bila dvorazredna. Leta 1877. se je staro šolsko poslopje prezidalo in so se pridobile s tem tri primerne šolske sobe, tako, da je bilo moči leta 1878. razširiti šolo v trirazrednico. Ker pa vlada pri takajšnjem prebivalstvu velika beda in je na šoli apeljan poldnevni ponk, ostane III. razred začasno zaključen.

4. **Sv. Križ pri Slatini** z okroglo 650 šolskimi otroki. Šola je bila trirazredna, a od leta 1878. sem je štirirazredna. V tem šolskem okolišu nam je zaznamovati neko redko prikazen; tu stoji že od leta 1890. sem še drugo, novo, z vsem preskrbljeno šolsko poslopje in sicer ne da bi se rabilo. Narodnostna nasprotstva med ondotnim prebivalstvom so vzrok, da stoji napominana šola do sedaj še vedno — prazna.

5. **Sv. Rok** z okroglo 140 šolskimi otroki. Šola, ki je jednorazredna, bila je prej pod streho neke siromašne bajtice (mežnarije). Tu se je poučevalo v sobici, v katerej je imelo komaj 40 otrok prostora. Leta 1890. so sezidali v tem kraju preprosto a lepo šolsko poslopje z jedno dokaj veliko in prijazno šolsko sobo.

6. **Rogatec** z okroglo 140 otroki. Namesto stare, že razpadljive šolske bajtice postavila je tu šolska občina l. 1888. prav prijazno novo šolsko poslopje s tremi šolskimi sobami, telovadnico, stanovanjem za učiteljstvo itd. Šola je sedaj trirazredna.

7. **Žetale** z okroglo 430 šolskimi otroki. Šola je bila sprva jednorazredna in se je poučevalo v neki leseni in razpadljivi koči. Leta 1893. se je po mnogoletnem prizade-

vanji šolskih oblastev posrečilo zgraditi v tej šolski občini novo šolsko poslopje s tremi šolskimi sobami in je šola sedaj trirazredna.

* * *

Iz zgoraj navedenih podatkov je razvidno, da se je v rogačkem šolskem okraji v dobi od leta 1875. do 1895. jedna šola na novo ustanovila, istotako se je jedna nakupila (Sv. Jurij) in jedna popolnoma prezidala (Kostrivnica). Pridobilo se je dvajset novih, postavnim določbam popolnoma zadostujočih šolskih sob in do časa, ko to pišem, se je šest razredov na novo ustanovilo, za mogoče razširjatve pa stoji še pet učnih sob na razpolago. Okraj je imel prej šest šol z enajstimi razredi, danes pa šteje sedem šol s šestnajstimi razredi.

IV.

Šolski okraj Ljutomer.

1. **Cezanjevci** z okroglo 300 šol. otroki; šola je bila jednorazredna. Leta 1881. so šolsko poslopje prezidali in s tem pridobili drugo šolsko sobo, tako, da je bilo možno šolo razširiti v dvorazrednico. Leta 1893. so še vzeli tretjo učno sobo v najem in otvorili tudi tretji razred. Ta šolska občina utegne dobiti kmalu novo šolo.

2. **Cven** z okroglo 200 otroki. V tem šolskem okolišu so postavili leta 1882. novo šolsko poslopje ter so še istega leta ustanovili novo jednorazrednico. Leta 1893. so šolo razširili v dvo- in leta 1894. v trirazrednico.

3. **Sv. Križ** z okroglo 450 šolskimi otroki. Šola je bila dvorazredna in se je l. 1881. razširila v trirazrednico. Leta 1890. so potem pre- in prizidanja k šolskemu posloppju pridobili še jedno sobo in tako je bilo mogoče razširiti šolo v četirirazrednico. V kratkem se bode otvoril tu še peti razred.

4. **Ljutomer** z okroglo 550 otroki; šola je bila četirirazredna in je imela dve paralelki za deklice. Leta 1879. so šolsko mladež po spolih ločili in ustanovili dve samostojni šoli. Ker ste bili obe šolski posloppi že razpadljivi in za pre- ali prizidanje neprimerni, so postavili tu leta 1893. zelo veliko, uzorno novo šolsko poslopje s

10 šolskimi sobami, telovadno dvorano, konferenčno sobo itd. in z dvema nadučiteljskima stanovanjema. Obe šoli — deška, kakor dekliška — ste četirirazrednici. Šolsko poslopje — ki je menda jedno najlepših na Stajerskem — nosi napis „Franc Jožefova šola“ v hvaležni spomin na prekrasno darilo zneska 4000 gld., koji je poklonilo Njega Veličanstvo šoli kot prispevek za zgradbo poslopja.

5. **Nemška šola v Ljutomeru** z okroglo 50 otroki. Ta šola se je leta 1894. kot jednorazrednica na novo ustanovila.

V Ljutomeru se nahaja še tudi jednorazredna privatna realka z okroglo 20 učenci.

6. **Mala nedelja** z okroglo 360 otroki; šola je bila dvorazredna. Po večletnem prizadevanji se je šolski občini posrečilo, mežnarja in organista, ki je stanoval v šolskem poslopji, nastaniti drugje in je bilo tako mogoče l. 1888. šolo razširiti v trirazrednico.

7. **Veržej** z okroglo 150 otroki; šola je bila jednorazredna. Leta 1883. se je vsled prizidanja pridobila še jedna šolska soba in se je šola razširila v dvorazrednico.

* * *

V tem šolskem okraji je bilo torej pred letom 1875. skupaj samo 5 šol z 10 razredi. V dobi od leta 1875. do 1895. so se 3 šole ustanovile na novo, štiri nova šolska poslopja se sezidala in poskrbelo se je za štiri primerna pri- in prezidanja oziroma priredbne stavbe. Novih šolskih sob se je pridobilo osemnajst in do danes se je na novo ustanovilo štirinajst razredov. Za mogoče razširjatve stojé na razpolago še štiri učne sobe.

Šolski okraj šteje sedaj osem javnih ljudskih šol in jedno privatno (realno), skupaj s petindvajsetimi razredi.

Slovstvo.

Književno naznanilo in prošnja.

P. n. mladinoljubom slovenskim, zlasti pa onim gospodom, ki so povpraševali že lani po I. zvezku „Zabavne knjižice“, tem potom uljudno naznanjam, da je rečeni snopič izšel pred kratkim v drugi, popravljeni izdaji, in da ga je zopet moči dobiti pri podpisanim izdajatelji po navadni ceni (15 kr. komad). Zajedno se obračam na tem mestu s prelepo prošnjo do vseh onih p. n. prejemnikov „Zabavne knjižnice“, ki še do sedaj za doposlani jim IV. zvezek niso poravnali naročnine, naj blagovilije to storiti čim najhitreje, da mi bode mogoče pokriti tiskarske troške ter mogoči preostanek poslati po potresu prizadetim v Ljubljano, kakor sem storil to tudi s čistim dohodkom III. zvezka „Zabavne knjižnice“.

Tvarina za V. zvezek je tudi že pripravljena in se bode izročil rokopis še ta mesec tiskarni.

V Središču, dne 10. junija 1895.

Anton Kosi,
učitelj in izdajatelj „Zab. knj.“

Novosti.

Poduk v igranju na citrah. Sestavil Fran Sal. Koželjski. I. Zvezek. Cena 1 gld. 50 kr. 1895. Založil L. Schwentner, knjigarna v Brežicah ob Savi. Natisnila Jos. Eberle in dr. na Dunaji VII. — To bo veselje za slovenske citrarje! Zdaj jim

ne bo več treba učiti se po nemških šolah, igrati samo nemške točke, kakor dozdej, ne, zdaj imajo slovensko šolo, v kateri so same domače pesmi, večinoma narodne — pa v kako lepi krasni obliki! Priporočamo prav toplo to lično, jako pregledno sestavljeno delo, ki se bo gotovo vsem citrarjem kmalo prikupilo.

„**Knjižnica za mladino**“. Snopič za junij ostane, ker izide konec. julija dvojnati snopič št. 6—7. z raznovrstnimi pripovedkami dveh znamenitih čeških pisateljic Eliške Krasnohorske in Bogomile Klimšove. — Učitelji slovenski! razširjajte to prekorsno knjižnico, kolikor le mogoče!

„**Slovanska knjižnica. Izbrane pesmi**“. Založil Anton Funtek. V Gorici. Natisnila in založila Goriška tiskarna A. Gabršček. (15. junija 1895.) O „slovanski knjižnici“ v obče spregovorili smo že toliko priporočevalnih besed, da si pač lahko prihranimo obširnejše ocene in le na kratko naznanjamo naslove raznih povesti itd. Vendar pa moramo svoje čitatelje še posebej opozarjati na ta najnovejši zvezek „Slovanske knjižnice“. Kajti kdor je le količkaj motrival slovstveno gibanje slovensko v novejši dobi, prepričal se je pač, da je gospod profesor Funtek zelo plodovit pesnik, ki razvija lepe misli v lepi obliki, in s svojo umetnostjo očara čitatelja. Že samo ime Funtekovo torej zadostuje v priporočilo temu snopiču, ali prav za prav združenima (39. in

40.) snopičema. Če pa še pristavimo, da je čisti dohodek te knjižice namenjen Ljubljani, smo prepričani, da bodo naši čitatelji ne le sami prav pridno segali po teh pesmih, ampak jo tudi drugim priporočali. Tudi oprava knjižice je jako lična in cena je gledé na obseg (160 strani) jako nizka, za na-

ročnike „Slovenske knjižnice“ 30 kr., za nenaročnike 50 kr.

„Slovensko-nemškega slovarja“ je izšel sešitek 20, ki prinaša slovarsko gradivo od besede šesterorôb do besede tvržukati.

Društveni vestnik.

Črešnice. (O zborovanji učiteljskega društva za celjski in laški okraj, 4. junija t. l. v Št. Jurju.) To zborovanje je bilo pravi učiteljski praznik, ki ostane vsem vdeležencem dolgo let v najlepšem spominu. Od šmarsko-rogaškega učit. društva, s kojim živimo že več let v najprisrčnejši bratski zvezi, vdeležila se je najstarejša; srčno nas je razveselilo, da je bilo tudi slovenje-bistriško učit. društvo zastopano po štirih članih, samih mladih, elegantnih tovariših, ki so napravili na nas najboljši vtis. Od domačega društva je došlo 29 članov, med njimi so bile to pot tudi štiri učiteljice, namreč, gospdč. Böhm in Orač (Št. Jurij), ki ste že lansko leto društvu pristopile ter gospa Iglarjeva (Loka) in gdč. Leinfellner (Nova cerkev), ki ste društvu na novo pristopile. Čast tem zavednim tovarišicam! Upamo, da se bodo po njih vzgledu ravnale še druge cenjene učiteljice-tovarišice. Istotako sta društvu na novo pristopila gg. Peternel (Št. Jurij) in Gajšek (Kalohje) Živila! Zamolčati pa ne moremo, da je izostalo nekaj tovarišev iz najbližje okolice. Čudno! — Zborovanje je počastil še svojo navzočnostjo tudi šentjurijski župan, gosp. dr. G. Ipavie. — Prisedše na kolodvor nas je sprejelo šentjurijsko učiteljstvo, pozdravljal nas je strel topičev, raz deško šolo so pa vihrale cesarske in slovenske zastave.

Točno ob 11. uri otvori zborovanje naš dični predsednik, g. A. Brezovnik, s krasnim nagovorom, v katerem srčno pozdravlja mile nam goste, kakor tudi vse druge, bodisi telesno, bodisi v duhu zbrane. Potem predstavi nove ude ter izrazi še posebno veselje na tem, da ste društvu pristopile zopet dve učiteljici-tovarišici, čes, da kakor nam je skupno delovati v šoli, tako naj tudi v društvu delujeta skupno oba činitelja in vspah nam je zagotovljen. — Nadalje se spominja prebridke izgube (vsi navzoči vstanejo raz sedeže), ki je zadela ne le slovensko učiteljstvo, nego tudi celo Slovenijo vsled smrti dičnega predsednika „Zaveze“, nadarjenega in neumorno delavnega V. Ribnikarja, ter naznanja, da je, dobro vedoč, da ravna v smislu vseh, precej, ko mu je došla ta tužna vest, poslal žalujoči udovi brzojavno sožalnice. — Slednjic še se spominja zaščitnika šolskih postav, našega premilega cesarja Franc Jožefa I., ki ravno ta dan biva v srci vedno zelene Štajerske (gromoviti slava-

klici zadone po dvorani). Na Njega Veličanstvo odposlali smo tudi potom županstva brzojavko v izraz naše najponižnejše udanosti in zvestobe.

I. Pevski zbor, broječ okoli 20 pevcev, zapoje pod vodstvom pevovodje, g. Čuleka, Volaričev „Kviško bratji!“ Z veseljem omenjam, da petje v našem društvu lepo napreduje. Le tako naprej in dosegli bomo lepe vspehe.

V dvorano vstopi župan, slavnoznani gosp. dr. G. Ipavie — pozdravljen z navdušenimi živio-klici — ter ostane pri nas skoraj do konca vspreda.

II. Zapisnik o zadnjem zborovanji se sprejme, samo neka pomota, koja se je vrinila tudi v zadnje poročilo v „Popotniku“, se je po predsedniku popravila, namreč, g. Koderman ni jedini, ki je 25 let pri društvu, nego tudi g. Vrečer (Teharje), ki torej kot ud društva tudi ima svojo 25letnico. Gosp. tovariš naj blagovoli to pomoto, ki se je storila vsled nedostatne informacije tajnikove, oprostiti.

III. Društvene stvari. a) Slov. okr. šol. svet celjski je našo prošnjo gledé na obligatorično hospitovanje (glej tukajšnje poročilo v 6. št. „Pop.“) rešil na ta način, da mora nadučitelj v smislu § 34. šolskega in učnega reda prisostovati pouku podrejenega mu učiteljskega osovja, v kolikor mu to čas dopušča.

b) Dopis učit. društva lipniškega tičeč se adrese na g. ravnatelja Stopperja, v kateri naj se isti prosi, da ostane še nadalje predsednik štaj. „Lehrerbund-u“. (Društvo se izreče za adresu, kar se je zgornjemu društvu prijavilo).

c) Dopis, v katerem g. Knaflič, ki se radi bolezni soproge ni mogel vdeležiti zborovanja, predlaga, da bi društvo Jan V. Lego radi velikih zaslug, katere si je pridobil za slov. učiteljstvo, našo književnost itd. imenovalo častnim članom. Ker se pa zasluge tega vrlega rodoljuba ne tičejo samo našega društva, nego celega slov. naroda, zato so navzoči tega mnenja, da bi bilo umestneje, ako ga častnim članom voli naša „Zaveza“ ter se odposlanecem naroči, da naj pri letošnji glavni skupščini „Zaveze“ stavijo dotični predlog.

IV. Živa beseda — živa voda, jezikovna črtica, podava dični naš tovariš gosp. Stukelj, izvrstno, kakor vselej. Govori, kako moč-

ima živa beseda v šoli. Kakoršen jezik govori učitelj, takega govore otroci, ker dar govora se razvija le po posnemanju; učenci naj mnogo govore živo besedo, posebno naj se vadijo samostojnosti v govoru; le živa beseda more oživeti mrtvo črko — knjigo. Potem govornik navaja praktične migljaje, pri katerih predmetih in kako naj se pospešuje učni jezik. Omeniti mi je še, da je gosp. tovariš ta svoj res zanimiv govor popolnoma prosto prednašal. Predsednik je govoril iz src vseh, ko je, zahvalivši se mu na njegovem trudu, rekel, da se vsi že kar naprej razveselimo, kadar je on na vspredu.

V. Prav umestno je bilo drugo podavanje; gosp. Kurbus je metodično obravnaval šentjurijsko župnijo ter pri tej priliki omenil mnogo krajevnih in zgodovinskih znamenitosti, kar je bilo za večino poslušalcev novo ter jih zato jako zanimalo.

VI. Iz vprašalne škrinjice

a) Neka želja ticoča se uredništva „Popotnika“ se na predlog g. Brinarja istemu predloži v uvaževanje.

b) Ker je banka Slavija obljubila, da bo od zavarovalnice članov „Zaveze“ plačevala nekaj odstotkov tudi na dotična društva, katerih člani so zavarovanci, se vpraša, je li naše društvo že kaj prejelo tega denarja, če ne, se li misli oglasiti zanj? (Predsednik bo v tej zadevi natančneje poizvedel pri glavnem zastopu banke v Ljubljani in pozneje o tem poročal.)

VII. Prihodnje zborovanje se bo vršilo 14. julija v Celji.

Precej po zborovanju smo se podali v prostore Nendlnove gostilne, kjer smo se par uric prav izvrstno zabavali. Tu nam se je pridružil zdravnik in načelnik krajnega šolskega sveta, g. Ripsl in proti koncu tudi župan, gospod dr. Ipavie. Vršile so se navdušene napitnice, vmes so pa peli pevci več krasnih zborov, potrjevali smo stara in sklepali nova prijateljstva. — Prva napitnica, katero je v krasnih besedah govoril gospod Brezovnik, veljala je presvitlemu cesarju, kateremu zakličejo vsi gromoviti živijo in pevci odpejé prvo kitico cesarske himne.

Gospod Ripsl pozdravi navzoče v imenu krajnega šolskega sveta. Gospod Gradišnik napije tovarišem gostom, na kar se v imenu šmarsko-rogaškega učiteljskega društva zahvali gospod Strmšek, v imenu sloverje-bistriškega pa gospod Druzovič. Gospod Gradišnik napije nadalje v navdušenih besedah slovenskim učiteljicam, gospod Brezovnik pa na šentjurijsko učiteljstvo, na župana, na navzočega gospoda Ripslna in sploh na ves trg šentjurijski, na kar se v imenu Št. Jurijčanov zahvali gospod Ripsl. Ker je letos ravno 25letnica društva, je bilo od gospoda Brezovnika prav umestno, da je pri tej priliki podal glavne poteze iz zgodovine društva ter k sklepu napije svetlima zvezdicama gospodoma

Kodermanu in Vrečerju, ki sta celih 25 let zvesto čuvala društveni prapor, na kar se gospod Koderman zahvali. Gospod Stukelj napije neumorno delavnemu in za društvo najzaslužnejšemu možu, gospodu Brezovniku.

Navdušeni in zadovoljni smo se razhajali, goječ srčno željo, da bi kmalu zopet dočakali také ve-eli dan. Brinar.

Iz Ljutomerskih goric. K zborovanju učit. društva v Ljutomeru se je na binkoštno soboto 1. junija zbralo 16 članov. Predsednik, nadučitelj Robič otvori zborovanje s posebnim veseljem, ker vidi lepo število sotovarišev učiteljev in učiteljic k resnemu delu zbranih, med njimi novega člana gosp. nadučitelja Vaudo iz Vržeja, katerega predsednik kolegijalno pozdravi. Zborovalci mu zakličejo krepki „živio!“

I. Zapisnik zborovanja dne 9. maja se odobri.

II. Sklene se: a) da društvo dne 11. junija brzozjavno čestita Njega vzvišenosti e. kr. namestniku baronu Kübeck-u povodom njegovega 25letnega predsedništva v deželacm šolskem svetu štajerskem. b) da se gospod Kryl imenuje častnim članom našega društva radi mnogih zaslug, katere si je pridobil kot večletni društveni predsednik za prospah društva. Gospod Kryl se za skazano mu čast iskreno zahvali ter obljubi, da tudi za naprej hoče društveni namen po svoji moči pospeševati.

III. Posvetovali smo se o letošnjih konferenčnih vprašanjih; poročala sta: a) g. Robič o učiteljevem ugledu v šoli in izven šole; b) gosp. Schneider o risanji brez stigem. Poročevalca sta svoje misli le v glavnih potezah razodela. Razgovora so se vdeležili: ad a) gg. Schneider, Kryl, Vauda in poročevalci; ad b) gg. Karba, Pušenjak Toma, Vauda, Kryl, Vrščaj, Robič in poročevalci. Ta živahni razgovor nam daje dobro podlago za povoljno rešitev letošnjih konferenčnih vprašanj. O dotičnih tiazah homo se posvetovali v prihodnih zborovanjih. — Gospod predsednik še nas seznaní z samostalnimi naveti, katere hoče staviti pri okr. uč. konferenciji; zbor jih odobri.

Storita se še sledeča sklepa: a) Pri otvoritvi okr. uč. konferencije naj zapoje učiteljski pevski zbor primerno patrijotično pesem. b) Vabila k društvenim zborovanjem naj se objavijo tudi v „Popotniku“.

Po zborovanju smo se zbrali v „stari pivarni“ k skupnemu obedu ter se v prijetni kolegijalni družbi in na kegljisici prav dobro zabavali.

Iz mariborske okolice. (Majniški izlet učiteljskega društva za mariborsko okolico.) Prijetno jutro 4. t. m. je bilo, ko smo korakali prišedši z vlaki od severa in juga od račkega kolodvora proti idilicnemu Framu. Bilo nas

je lepo število izletnikov in med nami obče priljubljeni nam šolski nadzornik gospod ravnatelj Schreiner. Na kolodvoru sta nas pozdravila framska gospoda tovariša Vodušek in Pučelik, sredi pota pa še tudi nadučitelj gospod F. Pirkmaier in gospod trgovec Zamolo. Iz bližnjega hriba grmeli so topiči, prislicem v pozdrav. Pri vstopu v vas pozdravi in sprejme učitelje izletnike občinski zastop framski z gosp. županom na čelu, in zala deklica, Kajbičeva Mičika podarila je gospodu nadzorniku mičen šopek, na kar se gospod nadzornik v imenu vseh zahvali za prijazen sprejem. Cela vas bila je praznično oblečena. Vihrajoče zastave (cesarska, štajerska in slovenska) pričale so vsakomur, da smo prišli v šoli in učiteljstvu naklonjen kraj.

Ko smo se po polurnem odmoru v Štampfelnovi gostilni nekoliko okrepčali, podali smo se k zborovanju v šolsko poslopje. Tukaj so nas nežne roke obsipale z duhtečimi šopki v tolikem številu, da smo v resnici bili „na rožicah postlani“. Nad vhomom šole bil je med zelenjem in cvetjem napis: „Dobro došli!“ katerim besedam še je nadučitelj Pirkmaier osobno pristavil nekaj primernih prijaznih besed.

V okrašeni šolski sobi otvori predsednik gosp. Nerat ob 1/4 11. uri zborovanje. Izreče običajni pozdrav vsem udom in gospodom učiteljem gostom, kakor navzočim šolskim prijateljem. Predstavi načelnika framskega krajnega šolskega sveta in zaslužnega gospoda Zamolo ter zahvali vse, ki so nam pripravili tako veličasten sprejem v imenu vseh društvenikov. Gospod predsednik opomni navzoče na branitelja in podpiratelja učiteljstva, Njegovo Veličanstvo cesarja Franca Jožefa I., kateri je s svojim najvišjim pohodom počastil štajersko deželo s tem, da je izvolil nastaniti se ravnokar v glavnem mestu. Ko je končal, zadoni iz vseh prs, kakor na jedno grlo, trikratni gromoviti „Živio“ po dvorani. Ko je še gospod Turner pozdravil izletnike v imenu krajnega šolskega sveta in Framčanov, preide se k dnevnemu redu. Gospod nadzornik stopi na oder in naznani, da je radi izleta, ki je dan veselja, predmet spremenil, izvolil primernejega, namreč rožo. Govor bil je urejen tako zanimivo in umljivo, da si je vsaki poslušalec, bi lahko rekel, prisvojil celega. Najvažnejše točke bi bile: 1. Moda ali šega je bila in bode velika imenitna gosa, katera zapoveduje, kako se imamo nositi itd. torej tudi, katera cvetke so času primerne. Gospod podavalec navede karakterističen izrek: „Koliko norosti moramo storiti, da nas svet nima za norca“. Čeravno ima moda toliko oblast, vendar na polji umetnosti nič ne zmore. Večnim lepotam mora se klanjati, tako tudi med cvetkami roži. 2. Kako se je roža čislala pri narodih starega veka, osobito pri Grkih in Rimljanih, pri Mohamedancih in Maurih v srednjem veku in novem času pri sedaj vladajočih narodih. 3. Kako sodi rožo prirodoslovec. 4. Rožo

povzdiguje nje barva, vonjava in obrtna rabljivost. 5. Poraba rož za zdravilo in v kuhinji. Po jedno in pol ure trajajočem, velezanimivem govoru, zahvali se gospod predsednik v imenu navzočih gosp. govorniku. Vsi se odzovejo s krepkim „živio“.

Ker je zborovanje imelo bolj zabaven namen, ni se stavil nikak predlog; radi tega gospod predsednik ob 12. uri zaključil zborovanje.

Hitro po končanem zborovanju, podali smo se v prostorni vrt g. Štampfel-nove gostilne k skupnemu obedu. Obmizje štele je nad 50 oseb. Pri obedu vršila se je napitnica za napitnico. Prvi napije g. nadzornik prireditelju tako sijajnega in prijaznega sprejema, gospodu Pirkmaierju, domačemu nadučitelju. Pirkmaier napije gospodu nadzorniku, zahvalivši se mu za uzorno voditeljstvo celega učiteljstva mariborskega okraja, za povzdigo društva in narodne šole v tem okraji, kakor sploh za njegovo navzočnost, kot voditelju ne le na šolskem polji, nego večkrat tudi izletov. Izborni kvartet mariborske čitalnice (pomnožen s I. tenorjem gospoda Vobiča H. basom gospoda Šamperl-a) pa je vmes lepo prepeval. Gospod nadzornik napije še drugim sotrudnikom, posebno gospem in gospodičinam, ki so se svojim ljubeznivim sodelovanjem oskrbele dekoracijo in mične šopke. Nadalje napije gospod nadzornik slavnemu krajnemu šolskemu svetu framskemu in ga priporoča drugim v posmeno. Gospod Pirkmaier napije še mnogoletnemu in zaslužnemu predsedniku našega društva in častnemu udu, gospodu nadučitelju M. Neratu. Gospod predsednik napije sosednim društvom, kakor slovenjebistriškemu, ptujskemu, ormoškemu ter njih zastopnikom, na kar se gospod L. Černež v imenu vseh zahvali. — Gospod nadzornik Schreiner omenja framskega rojaka dičnega pesnika Abasvera (dr. Turner-ja) omenjajoč njegove velike zasluge za slovenski narod in narodno šolo sploh, osobito v Framu, ter napije navzočemu njegovemu bratu, predsedniku krajnega šolskega sveta.

Po malem odmoru sledi humorističen govor g. H. Schreiner-ja o ničli in jednici, v katerem želi g. govornik dokazati, da jednica nima nikake prave vrednosti, dokler jej ne pridemo ničle, le ničla jednico zviša, z drugimi besedami, brez nežnega spola ni prave zabave, še le gospe in gospodičine jo povzdignejo. Celo obmizje je pritrjevalo govornikovim besedam ter napivalo zastopnicam nežnega spola. — Gospod nadučitelj Šorn iz Št. Lorenca na Dr. polji napije našemu učiteljskemu društvu in njega največjemu pospeševalju, sotrudniku gospodu nadzorniku. — Gospod predsednik spomni navzoče na dolgoletnega vstrajnega tajnika, g. F. Kranjc-a, ki društvo v kratkem zapusti, želeč mu dosti sreče na novem mestu. Gosp. France Kranjc se z lepimi jednatimi besedami zahvali predsedniku, kakor celemu društvu, za naklonjenost in kolegijalnost, koja se je njemu nasproti kazala vsikdar od udov, posebno od starejših, zaslužnejših gospodov tovarišev.

Nadalje se je še napilo g. F. Černeju, posestniku v Framu in učiteljski vzajemnosti.

Okoli 5. popoldne nas počastijo sè svojim poho- dom častiti duhovniki, domači gospod župnik Šimen Gabere, župnik gospod F. Rath in kaplan gospod F. Drozg, oba iz Št. Lovrenca na Dr. polji.

Nekoliko pozneje pride še spoštovani in obče- priljubljeni gospod dr. Bezjak, nadzornik slovenje- bistriskega in št. lenartskega okraja z nekaterimi drugimi odličnimi gosti. Že pri vstopu bil je krepko pozdravljen. Gosp. doktor se oprostí, da radi urad- nega dela ni mogel prej dospeti, se zahvali v krat- kih besedah za prijazni sprejem, in izrazi svoje veselje o tako mnogobrojnem številu izletnikov. Priporoča slogo in vzajemnost učiteljstvu, le sloga in vzajemnost bodeata največ pripomogli k razvoju in povzdigi slovenskega učiteljstva. Konečno napije učiteljstvu vseh treh okrajev.

Dobri Frančan jel je lezti v lase in razvezali so se jeziki. A čas je prišel in šel, kakor pod ne- bom oblak. Le prehitro prešle so med popevanjem milodoneče slovenske pesmi in zdravicami kratke urice. Ko se je še napilo gospodu gostilničarju in njegovej gospej v zahvalo za tako izborno postrežbo, podali smo se ob 6. uri na kolodvor. Dospevši na rački kolodvor, poslovili smo se, segajoč si bratsko v roke. Seboj pa je nesel vsakteri najslajše spomine na ta učiteljski praznik. —r—

Ptuj. Naše učiteljsko društvo zborovalo je dne 1. junija; vdeležba je bila mnogobrojna. Po običaj- nem pozdravu spomni se predsednik gospod Podob- nik v lepih besedah dragega pokojnika gospoda V. Ribnikar-ja; v znak sožalja vstanejo vsi raz sedeže in zakličejo ranjkemu trikratni „slava“. Predsednik naznani potem, zakaj se nameravani izlet k sv. Vidu ni mogel vršiti in nam predstavi novopristopivšega uda gospoda Jož. Lovreca, učitelja od Sv. Lovrenca v Slovenskih goricah.

Dopis slavnega ormoškega in ljutomerskega učiteljskega društva, koji ste nas vabili na izlet k sv. Tomažu, prišel je prepozno, da bi se društvenikom pravočasno objavil; g. Pulko, ki se je tega izleta vdeležil, sporoči dani pozdrav obeh društev.

Zapisek zborovanja dne 7. aprila t. l. se po- trdi s popravkom, da gospod Kavkler ni predlagal zborovanja za vsak mesec, ampak takrat, ko bodo potrebe zahtevale (namreč izvanredna zborovanja) kar pa se je itak že 2. decembra min. l. vsprejelo.

Ker so bila na dnevnem redu konferenčna pra- šanja, vnel se je po podanih stavih gospodov po- ročevalcev živahen razgovor, kojega so se vdeležili osobito gospodje Podobnik, Strelec in Mejovšek. Da so taki razgovori v strogo stvarnem tiru eminentne vrednosti, je jasna stvar. Kaj je pripravnejše bistriti razum, razsodek in napeljevati na strogo logično misljenje nego protidokazi? Vsak, kdor stavi kak

predlog, mora ga znati tudi podpreti s tehtnimi razlogi; če mu jih pa skuša nasprotnik pobiti, is- katí mora zopet novih tehtnejših ali pa — zbegniti. In čem več se jih takih razprav vdeleži, tem živah- nejše je in tem več si pridobé vdeleženci in stvar. Torej še enkrat: udeležujte se marljivo in mnogo- brojno društvenih zborovanj in stavite zanimajoče stavke!

Po sklepu posebnega odbora za popravo druš- venih pravil in po pritrditvi društvenikov ima naše društvo zanaprej naslov: „Učiteljsko društvo za ptujski okraj“.

K točki „Nasveti“ oglaší se gospod Pulko s temi-le predlogi:

1. Na kompetentnem mestu naj se predlaga, da dobiva na deželi bivajoče učiteljstvo svojo me- sečno plačo po pošti brezplačno. (Se sprejme.)

2. Društvo naj se izreče — da podpira izjave drugih društev (Lehrerbund) — da se ne strinja s Karlonovim predlogom stavljenim v deželnem zboru (okrajšanje šolskega obiskovanja). (Društvo izjavi odločen protest.)

3. Gospodom podučiteljem se naj udnina zniža. Ako pa ostane pri 1 gld., pa se naj od tega plača 20 kr. za „Zavezo“. (Sklene se, da plačujejo provi- zorični podučitelji 50 kr., drugi pa, kakor prej 1 gld.)

4. Zborovanje naj se ne prireja v nedeljo po- poldne, ampak kak drug dan (podprto s 4 razlogi). (Se sklene, da zborujemo v rokih 2. decembra m. l. določenih in sicer po četrtkih predpoludne.)

Gospod Zopf stavi predlog, da se pošlje okrož- nica vsem slovenskim učiteljskim društvom z vabilom, da podpirajo prošnjo, ki se bo odposlala jednemu deželnih poslancev, da nam učiteljem omogoči za polovico ceneje vožnjo po železnici, koja dobroto uživajo tudi državni uradniki. (Se sprejme.)

Ko se je še za ponesrečene ljubljance na- bralo nekaj dobrovoljnih prispevkov in se je odločil 5. september za bodoče zborovanje; sklenil je g. predsednik zborovanje. —o.

Iz Savinjske doline. Zares že delj časa go- jili smo srčno željo zopet se enkrat sniti, da si poiščemo razvedrila v krogu milih tovarišev ter si spet po dolgem zimskem času sežemo prijateljsko v roke; zato smo se že resnično veselili 16. maja, na koji dan je napovedalo Savinjsko učiteljsko društvo na Polzeli svoj občni zbor, — toda tudi zdaj nam ni bila sreča mila, kajti skrajno slabo vreme zaprlo nam je pot in bilo nam je mogoče še le 6. junija zborovati.

Gospod predsednik otvori zborovanje, udele- žence prisrčno pozdravljajoč in izražajoč h krati svoje veselje nad malone polnoštevilno vdeležbo. V nadaljnem nagovoru spominja se še tudi naše vi- soke cesarske hiše, koja je zadela letos prebridka

izguba dičnega člana nenadomestljivega vojskovodje nadvojvode Albrehta (navzoči se vzdignejo raz se deže). Isto tako se spominja gospod predsednik Vojteha Ribnikarja, predsednika „Zaveze“, kojega nam je neizprosna smrt pred kratkim izstrgala iz naše sredine, s katerim smo zgubili delavnega kolego, neomahljivega moža poštenjaka ter vzor pravega narodnjaka. (Slava mu!)

Zapisnik zadnjega zborovanja se prečita in overi, ter vzamejo se na znanje nekovi dopisi.

Potem nam poroča gospod blagajnik o stanju društvene blagajne, konstatujoč, da ima društvo to leto 5 gl. prebitka. Račun pregledala sta gospoda Farčnik in Jarc ter ga našla popolnoma v redu. Gospod predsednik izraža gospodu blagajniku na vrlem vodstvu društvene blagajne svoje priznanje, čemur tudi ostali radovoljno pritrdijo.

K pričetku društvenega leta dojde v razgovor tudi naročba društvenih časnikov, radi katerih se sklene ostati pri starih, ki se pa naj pošljejo od šole do šole, ter zamorejo takim potem vsi društveniki vse od društva naročene časnike čitati.

Na to sledi tretja točka dnevnega reda in sicer: Volitev novega odbora, kateri nam je pa to pot najmanj preglavice delala, ker se je takoj potrdil zopet ves stari odbor.

Naš marljivi tovariš in neutrudljivi podavatelj gospod Šijanec nam je tudi takrat priredil prav izreden užitek s svojim zanimivim podavanjem. V razpravo izvolil si je hrvatske čitanke ter jih primerjal z našimi, o kojih prvih se je izrekel, da so nam bratje Hrvatje z ozirom na nje že gotovo petdeset let naprej. Posebno odobral je prvič pri „Zacetnici“ kaj lično obliko, kakor sploh njeno uredbo, osobito da začne s pokončno pisavo. Čitanje začenja se najpopred s pismenkami, ki so lepo pedagoško razvrščene, kakor sploh celo gradivo, med kojim se nahaja prav obilo moralčnih stavkov. Nadalje razpravljaj nam je g. podavatelj o čitanki za tretji razred, ki je blizu jednaka našemu drugemu berilu ter nam našteval njene vrline, med kojimi je posebno povdarjal, mične pesmi, s kojimi se vzbuja v učencih domoljubje, ljubezen do naroda in domače zemlje, kakoršne našim berilom skoraj povsem primanjkujejo. Gospod podavatelj nam je tudi prečital nekatere takšne pesmi, ki so zares vsem ugajale. Med berili v nevezani besedi pa se posebno odlikujejo kaj zanimive zemljepisne črtice. Po dokončanem podavanju gospod predsednik gospoda podavatelja na njegovem trudu prav laskavo zahvali.

Ko še prosi gospod Jarc udeležence radi šolske matice nekega pojasnila, zaključí gospod predsednik zborovanje, zahvaljujoč se zbranim za njih vstrajnost. Prihodnjic zboruje društvo na Gonilskem.

Po zborovañji ogledali smo si krasno, skoraj bi rekel luksurično novo šolsko poslopje kakor

tudi lepo zbirko šolskih učil in potem se podali še tudi na šolski vrt, ki obdaja od treh strani šolsko poslopje ter se divili kaj lepo urejenemu in bogatemu bučelnjaku, iz kojega smo pač skleпали, da je njega oskrbnik gospod Farčnik v tej stroki pravi uukum; a nič manj pokazal nam je tudi kaj dobro obdelan šolski vrt, da ima na gospodu Farčniku vestnega in delavnega oskrbnika. Sr. P.

Od Save. Učiteljsko društvo za breški in sevniški okraj zborovalo je 4. junija t. l. na Vidmu. Mnogobrojna vdeležba kazala je, da se učiteljice in učitelji tudi naših okrajev zavedajo svojih stanovskih dolžnostij. — Ta dan pa je bil še drugega pomena. Treba se je bilo ločiti od nam priljubljenega predsednika gospoda Emerika Morica, ki se je preselil v kozjanski okraj, ter mu izbrati vrednega naslednika.

Dosedanji predsednik, gosp. E. Moric otvorivši zborovanje, prav pristrčno pozdravi navzoče, posebno pa našega starosta, č. g. Dernača, ravnatelja v Servnici ter gosta gospoda Simona Gajšek-a in Rih. Kokot-a.

Potem se preide k dnevnemu redu.

I. Preberejo se došli dopisi in zapisnik zadnjega zborovanja, ki se odobri.

II. Gospod E. Moric je prednašal o „Spisji v ljudski šoli“ ter je žel za temeljito podavanje burno odobravanje.

III. Sledila je volitev predsednika in njegovega namestnika. Skoraj jednoglasno bil je izvoljen predsednikom gospod Eksl, učitelj v Reichenburgu in namestnikom gosp. Ignac Supan, učitelj v Brežicah.

Novoizvoljeni predsednik gospod Eksl zahvali se v imenu društva gospodu E. Moricu na njegovem trudu, obžalujoč, da zgubimo tako izborno moč in ga zagotovi, da se sme s ponosom ločiti od nas, kajti delal je vsikdar šoli in učiteljstvu v korist. V prijetni zavesti, da nam odhajajoči predsednik ostane tudi v bodoče zvest tovariš, pozove zbrane, da se vzdignejo ter mu zakličejo krepki trikratni „Živio“ in „Slava“. Temu pozivu so se vsi živahno odzvali.

Gornjigrad. V 10. številki „Popotnika“ čita se v dopisu iz gornjegrškega okraja: „Gospod Kocbek predlaga, naj bi se tudi Lipniškemu učiteljskemu društvu odposlala nezaupnica“. Da ne bi kdo tega napéno razumel, naj se isto mesto tako-le glasi: Gospod Kocbek predlaga naj bi se nezaupnica radi sebičnega postopanja graškega učiteljstva odposlala po Lipniškem učiteljskem društvu; to društvo je tudi v isto svrhu poslalo na vsa učiteljska društva neko okrožnico.

V istem dopisu najdemo po tiskarskem pogrešku nekega nam še do sedaj neznanega svetnika: sv. Keleca. Akoprem je ta, gospod predsednik našemu društvu, še vendar ostane le Iv. Kele. J.

Iz „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“. Slavna slovenska učiteljska društva s tem uljudno vabimo, da bi blagovolila 1. v kratkem izvoliti delegate za letošnji občni zbor v Novem mestu ter jih naznaniti t. š. I. tajniku, gospodu Šegi, učitelju v Dol. Logatci, 2. poslati letnino blagajniku, nadučitelju v Gor. Logatci, gospodu J. Kerneu, 3. naznaniti primerna vprašanja za občni zbor podpisnemu direktoriju ali slavnemu uredništvu našega glasila.

V Krškem, 12. junija 1895.

Za direktorij:

I. Lapajne.

Iz Dolenjskega. (Vabilo.) Dne 11. julija t. l. bode zborovalo učiteljsko društvo za novomeški okraj v Novem mestu. Pričetek ob 10. uri dopoldne. Poleg navadnih točk vzporeda, bode v prvej vrsti razgovor glede letošnjega glavnega zborovanja „Zaveze slovenskih učiteljskih društev“ v Novem mestu. Opravičena želja odborova je, naj bi se nobeden p. n. društvenik zborovanju ne odtegnil.

Od Save. (Vabilo.) Učiteljsko društvo za „breški in sevniški okraj“ bode zborovalo dne 7. julija ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopji v Brežicah s sledečim vspeedom: 1. Prečitanje zapisnika. 2. Poročilo predsednika. 3. Izbira, razvrstitev in obravnava spisnih vaj (z učno sliko);

poroča gospod Eksl. 4. Volitev delegatov k zborovanju „Zaveze“ in „Lehrerbunda“. 5. Volitev tajnika. 6. Razni nasveti. — Obilne vdeležbe se nadeja odbor.

Ljutomer. (Vabilo.) Učiteljsko društvo zboruje v četrtek 4. julija ob 10. uri v Franc Jožefovi šoli z sledečim vspeedom: 1. Pevska vaja. 2. Zapisnik. 3. Došli dopisi. 4. Nadaljevalno posvetovanje o letošnjih konferenčnih vprašanjih. 5. Slučajni nasveti.*K obilni vdeležbi vabi Predsednik.

Iz logaškega okraja. (Vabilo) k osmemu glavnemu zborovanju „društva učiteljev in šolskih prijateljev okraja logaškega“, katero se bode vršilo na Unci dne 4. julija ob 9. uri dopoldne v šolskem poslopji. Vspored: 1. Poročilo o društvenem delovanju. 2. Poročilo blagajnikovo in volitev treh pregledovalcev računov. 3. Razgovor o ustanovitvi deželnega učiteljskega društva, poročča gospod I. Šega. 4. O napravi slovenskih zemljevidov, poročča gospod I. Benedek. 5. Razgovor o stavljenji nagrobnih spomenikov zanj kima tovarišema gospodoma Jakobu Ingliču v Idriji in Vojtehu Ribnikarju v Dolenjem Logatci. 6. Nasveti in želje. 7. Volitev predsedstva in odbora. 8. Volitev delegatov za glavno zborovanje „Zavezino“. K obilni vdeležbi vabi najuljudneje odbor.

Dopisi in druge vesti.

Iz Ptujja. Namen teh vrstic je, opozoriti in povabiti Vas častite tovarišice in tovariše na „Veliki koncert“, kojega priredi Slovensko pevsko društvo 4. avgusta v Ptujj.

Učitelj je bil, ki je sprožil misel, osnovati to imenitno društvo, ki obsega društvenike iz vseh slovenskih pokrajin, koje sklicuje vsako leto zdaj tu, zdaj tam, od vseh štirih vetrov znance v prijateljski sestanek, v razvedrenje duha, ter skuša pripraviti udeležencem nekaj veselih uric. Od prvega začetka-obstanka tega društva do dandanes je delovalo učiteljsvo intenzivno v njega prospeh.

Odbor Vas najprisrčneje vabi k koncertu, da povzdignete sè svojo prisotnostjo tudi letos sijajnost te slavnosti.

Vas častite pevke in pevce pa prosimo, da sodelujete pri koncertu. Pesmi znane so Vam po časnikih — če bi komu sekiric primanjkovalo, naj se blagovoli nujno obrniti zanje na odbor v Ptujj.

Na veselo svidanje 4. avgusta v Ptujj.

Odbor.

(Novo ministerstvo.) Koalicijsko ministerstvo Windischgrätz je dalo 19. t. m. ostavko, ka-

tero je presvitli cesar sprejel in ob jednom imenoval novo provizorično ministerstvo Kielmanns-egg, v katerem je poverjen sekcijski načelnik vitez dr. Edv. Rittner z voditeljstvom naučnega ministerstva. Rittner je sedaj 50 let star. Bil je profesor na vseučilišči v Lvovu in svoj čas tudi državni poslanec. V ministerstvo ga je bil pozval Gautsch in mu poveril referat o visokih solah.

(C. kr. okrajnim šolskim nadzornikom) za kranjski in radovljski okraj je imenovan vodja I. mestne ljudske šole v Ljubljani, gospod Andrej Žumer.

(Osobna vest.) Gospod Viktor Bežek, c. kr. profesor na ljubljanskem ženskem učiteljski je premeščen na žensko učiteljske v Gorici.

(Umrli je) v soboto 22. t. m. v Mariboru c. kr. profesor na učiteljski in okrajni šolski nadzornik, gospod Janez Levitschnigg. Bil je še dopoldne v šoli, a ob dveh popoldne ga je zadela v kavarni „Central“ kap in zvečer ob 1/2 8. uri je izdihnil svojo dušo. Včeraj ob 5. uri smo izročili njegovo truplo o velikanski vdeležbi materi zemlji. N. v m. p.!

(Ljubljanska mestna ljudska dvorazrednica na Barji), koje stavbo gradi tvrdka Tönnies, bode do pozne jeseni pod streho; v koliko bode poslopje za pričetek šolskega pouka sposobno, odvisno bode od napredka dela, vremena in družih okolnostij. Poslopje bode jednonadstropno in z vsemi potrebnimi prostori preskrbljeno.

(Klasifikacija učencev in učenk na ljudskih šolah v Ljubljani.) Po nasvetu c. kr. mestnega šolskega sveta je visoki c. kr. deželni šolski svet z razpisom z dne 13. junija t. l. št. 1239 odredil, da je učence in učenke tistih razredov na javnih in zasebnih ljudskih šolah v Ljubljani, v katerih se pouk zaradi velikonočnega potresa doslej ni mogel nadaljevati, dalje v tistih razredih, v katerih se je pouk začetkom meseca junija t. l. spet pričel, zunaj Ljubljane bivajoče učence in učenke, ki jim ni bilo moči priti v šolo, končno veljavno klasificirati na podstavi klasifikacije tretjega četrtletja ter jim izročiti dotična šolska naznanila, nčenkam na obeh uršulinskih meščanskih šolah pa letna spričevala o šolskem letu 1894—95. V Ljubljani bivajočim takšnim šolskim otrokom je do 15. julija t. l. po šolska naznanila (spričevala) priti v vodstveno pisarno, zunaj Ljubljane bivajočim se pa po pošti pošljejo na dom.

(Kielski prekop), ki se je te dni slovesno izročil prometu, je stal nad 150 milijonov mark. Delali so ga 8 let. Dolg je 100 kilometrov, globok 9m, širok toliko, da se po njem lahko vozita vstric dve vojni ladiji. Pot se prikraja po njem parnikom za jeden dan, jadernikom za tri dni. Vožnja je sedaj mnogo varnejša, nego je bila prej.

(„Spolek češko-slovenski“ v Pragi, kateremu glavna naloga je, gojiti vzajemnost mej Čehi in Slovenci, imel je te dni izreden občni zbor. Kakor posnamemo poročilu o delovanji društva, skušal je spolek češko slovenski dosežati svoj cilj s podpiranjem slovenske književnosti in umetnosti, slovenskega šolstva in obrtnosti. Poleg večjega števila leposlovnih knjig poslalo je društvo v slovenske pokrajine 644 spisov znanstvenega sodržaja, mej drugim za 113 gl. čeških slovnice in besednjakov. Kot nagrado za najboljši spis za mladino določilo je društvo 7 cekinov. V kolikor so sredstva do; učala, dovoljevale so se tudi materijalne podpore; nekomu nadarjenemu pevu dovolila se je podpora 700 gl., da se je mogel izšolati pri mojstru Levu, nekemu obiskovalcu orgljarske šole 40 gl. in brana zkozi šest mesecev, dva slovenska slušatelja na češkem vseučilišču v Pragi dobila sta po 35 gl., prihoduje leto pa bodeta dobivala celo obskrbo. Slovenski gimnaziji v Ljubljani poklonilo je društvo osem velikih geološko-mineralnih zbirk; slične zbirke pa bodo dobile še nekatere druge šole na Slovensken in sicer skupno 37 zbirk. Spolek češko-slovenski je ustanovni član „Maticе Slovenske“, družbe sv. Mohorja, „Glasbene Maticе“ in dramatičnega društva v Ljubljani. Za ljubljanske prebivalce, prizadete po potresu, nabralo je društvo do sedaj lepo svoto 863 gl. Na čelu spolka češko-slovenskega je znani češki rodoljub gospod Jan Lego, blagajnik pa je naš rojak gospod F. Tomšič, višji inženier v Smichovu.

Razpis natečajev.

Št. 704.

Razglas.

V okraji Mariborske okolice se bodo začetkom prihodnjega zimskega tečaja stalno oziroma provizorično namestila te-le učiteljske službe:

1. Služba učitelja v Št. Ilji v Slov. Gor. (IV. plačilni razred).

2. Služba stalnega okrajnega pomožnega podučitelja za okraje Mariborska okolica, Št. Lenart in Slov. Bistrica (II. plačilni razred).

3. Po jedna podučiteljska služba pri Sv. Jakobu (IV. plač. razred), v Jarenini (IV. plač. razred), pri Sv. Lovrenci k. ž. (III. plač. razr.) in pri Devici Mariji v Brezji (IV. plač. razr.).

Z vsako teh služeb so združeni dohodki dotičnega plačilnega reda. Podučitelju, ki bode imenovan za Devico Marijo v Brezji daje krajni šolski svet tudi popolnoma opravljeno sobo na razpologo.

Prosilci za te službe naj pošljejo svoje prošnje opremljene z zrelostnim, oziroma tudi s spričevalom sposobnosti k poučevanju in z dokazom avstrijskega državljanstva do 15. julija t. l. dotičnemu krajnemu šolskemu svetu, gledé okrajnega pomožnega učitelja pa okrajnemu šolskemu svetu v Mariboru.

Okr. šol. svet v Mariboru, dne 6. junija 1895.

Predsednik: Kankowsky s. r.

Št. 621.

Razglas.

V ptujskem političnem okraji je umestiti ta-le učna mesta definitivno, eventualno tudi provizorično:

Šolski okraj Ptujška okolica:

1. Učiteljsko mesto in dve podučiteljski mesti na četirirazredni ljudski šoli pri Sv. Lovrenci v slovenskih goricah, IV. plačilni razred in proste izbe.

2. Po jedno podučiteljsko mesto na ljudskih šolah na Selah in v Cirkovcah, IV. plačilni razred in proste izbe.

3. Podučiteljsko mesto na ljudski šoli v Vurbergu, III. plačilni razred in prosta izba.

Šolski okraj Ormož:

Po jedno podučiteljsko mesto na ljudskih šolah Sv. Bolfang na Kogu, Sv. Lenart blizo Velike nedelje, Runeč in Svetinje, IV. plačilni razred in proste izbe.

Šolski okraj Rogatec:

1. Podučiteljsko mesto na ljudski šoli pri Sv. Florijanu, IV. plač. razred in prosta izba.

2. Podučiteljsko mesto na ljudski šoli pri Sv. Križi poleg Slatine, III. plač. razred in prosta izba.

Prošnjiki in prošnice za katero teh mest naj vložijo svoje prošnje, ki morajo biti opremljene s spričevalom učne usposobljenosti in z dokazom avstrijskega državljanstva (domovnico), predpisanim potom do 13. julija 1895 pri dotičnem krajnem šolskem svetu.

Okrajni šol. svet Ptuj, Ormož, Rogatec,
dne 1. junija 1895.

2-2 *Predsednik: Scherer s. r.*

Št. 176.
III. **Podučiteljsko mesto.**

Na štirirazredni šoli pri Sv. Lenartu v Slov. gor. se razpisuje podučiteljsko mesto v III. plačilnem razredu, namesto prostega stanovanja plačuje krajni šolski svet 3 gld. in provizorično nameščen podučitelj dobiva od okrajnega zastopa še tudi 30 gld. na leto.

Prosilci naj vložijo svoje prošnje, podprte s spričevalom učne sposobnosti, zreloizpitnim spriče-

valom in z domovnico, do 20. julija t. l. pri krajnem šolskem svetu št. lenarskem, tudi morajo biti izprašani iz nemškega in slovenskega učnega jezika. Okr. šol. svet Šentlencartski, 12. jun. 1895.

1-2 *Predsednik: Kankovsky s. r.*

Št. 200. **Mesto učiteljice ročnih del.**

Na štirirazredni ljudski šoli v Makolah ima se nastaviti učiteljica ročnih del.

Prosilke za to mesto, za katero je letna plača 140 gld. odmerjena proti deseturnemu pouku v tednu in desetmesečnemu v letu, imajo svoje prošnje, s spričevalom učne sposobnosti in domovnico, tiste, ki niso v javni službi, tudi z uravstvenim spričevalom podprte, vložiti pri krajnem šolskem svetu v Makolah do 15. julija t. l.

Okrajni šolski svet Slovenjebistriški,
dne 6. junija 1895.

Predsednik: Kankovsky s. r.

Patent Weixl. Šolska klop. Patent Weixl.

Dovoljujem si z ozirom na ukaz visokega c. kr. deželnega šolsk. sveta štajerskega z dne 4. aprila 1895, št. 2292 p. n. šolske voditelje, oziroma krajne šolske svete opet opozarjati na mojo

higijenično šolsko klop s premakljivim sedalom,

ter se priporočam sklicevaje se na niže spodaj podana priporočila v mnogobrojne naročbe.

1-3 **Ivan Weixl,**
nadučitelj v Kamnici pri Mariboru.

Gospodu Ivanu Weixl-u,
nadučitelju pri Dev. Mariji v Puščavi (Sodaj v Kamnici.)

Na Vašo prošnjo izjavljam s tezi, da sem se prepričal o prikladnosti šolske klopi, po Vas sestavljeno, da jo vredno, da se v šolah uvede.

Ta klop zadošča popolnoma vsem zdravstvenim zahtevam ter zabranjuje lagodno držanje učencev pri sedenju in osobito pri pisanju.

Z uporabo te prikladne in trepežno izdelane klopi se torej v okoliščini pridruženja hrstenice, kratkovidnosti in vsem neugodam, izviroječim iz lagodnega držanja šolca.

V Mariboru, dne 2. junija 1892.
Dr. Leonhard,
c. kr. okrajni zdravnik.

V Vipavi, dne 10. septembra 1894.

Pred letom dni naročili smo od izumitelja „Nove patentovane higijenične šolske klopi“ gospoda Ivan Weixl-na, nadučitelja v Kamnici pri Mariboru na štajerskem eno dvesedežno vzorno šolsko klop. Za pridobljenem dovoljenju je naš št. šol. izdelal po onem vzoru klopi domači mizar, ki se zaradi svojega priprostega sestava vsesiransko izvrstno ponuja.

Zgor imenovanemu gospodu izumitelju izrekamo torej zahvalo in njegov patent-sustav higijeničnih šolskih klopi vsem p. t. šolskim oblastvom, vzdrževalcem šol ter slavnemu učitelstvu najgorkeje priporočamo.

Ivan Hosan, načelnik kraj. šol. sveta, (Štampilja.)
Anton Skala, nadučitelj in šolski vodja. (Štampilja.)

Z današnje številke završi „Popolnik“ prvo polleto svojega XVI. tečaja. Prosimo torej vse one prejemnike lista, ki še nam za to leto niso nič naročnine poslali, da to sedaj storijo za celo leto, one pa, katerim je naročnina potekla, da jo blagovoljno obnovijo; (pridjati smo jim položni list pošne hranilnice). Tudi od starih dolžnikov pričakujemo, da se nas spomnijo in storijo redar sejojo dolžnost. Ako kdo ne vé, kako stoji, naj pogleda na adresni pas, na katerem smo že večkrat dolj zabilježili. Upravništvo.

Vsebina. I. Učitelj-vzgojitelj. (Janko Štrukelj.) — II. Shodi starišev. (Ivan Viščaj.) — III. Najvažnejši poskusi v pojasnenje prirodoslovnih beril II., III. (IV.) čitanke. (Ernst Slane.) — IV. Ljudsko šolstvo v ptujstem in ljutomerskem političnem okraju od 1875 do 1895. (A. Kosi.) — V. Slovstvo. (Novosti.) — VI. Društveni vestnik. — VII. Dopisi in druge vesti. — VIII. Natečaji in inserat. —